

РЕКРЕАЦІЙНІ РЕСУРСИ СТРИЙСЬКОГО РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ: ПОТЕНЦІАЛ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ ВИКОРИСТАННЯ

Туристична галузь, що вагомою складовою частиною національної економіки, набуває дедалі більшого значення та стрімко інтегрується у світову туристичну індустрію; її розвиток впливає на різні сектори економіки.

На нашу думку, вимагають свого дослідження і вирішення деякі питання розвитку та функціонування регіональних туристично-рекреаційних комплексів, методологічні та методичні питання вивчення потенціалу рекреаційних ресурсів, проведення оцінки ефективності їх використання. Являє це і визначає актуальність та практичну цінність теми дослідження.

Об'єктом дослідження є рекреаційно-ресурсний потенціал Стрийського району Львівської області, а предметом дослідження – просторові відмінності, проблеми та перспективи використання рекреаційно-ресурсного потенціалу району для потреб туристичної індустрії.

У дослідженні використано методи аналізу, синтезу, індукції, дедукції, порівняння та аналогії, абстрагування і узагальнення, системний тощо.

Туристична діяльність пов'язана із використанням рекреаційних ресурсів, серед яких особливе місце займають природні – чинники, речовини і властивості компонентів природного середовища, які мають сприятливі для туристичної діяльності якісні та кількісні параметри і використовуються, або можуть використовуватися, для організації відпочинку, туризму, лікування й оздоровлення людей.

Стрийський район один із 20 адміністративних районів Львівської області, на півночі межує з Миколаївським, на сході – із Жидачівським районом, на півдні – з Долинським районом (Івано-Франківської області), на

заході – з Дрогобицьким районом. Район займає периферійне (окрітне) положення в межах області.

Стрийському району властивий хвилясто-рівнинний рельєф. Територія Стрийського району має загальний нахил в бік міста. Це плоска рівнина, яка ближче до Карпат, то більше розчленована. Клімат Стрийського району помірно-континентальний, перехідний від морського до континентального.

Внутрішні води Стрийського району представлені в основному річковими ставками, озерами, болотами, колодзями, джерелами та підземними водами. Річки належать до басейну Чорного моря. Наприклад, річка Стрий – одна з найбільших правих приток Дністра. Бере початок на південно-західному схилі Верховинського вододільного хребта, на горі Явірник (1150 м), біля селі Верхнячка Сколівського району, кількома струмочками.

З бальнеологічних ресурсів на території району відомі такі види підземних вод: прісні, термальні і мінеральні. Джерела різних за складом мінеральних вод розташовані в Самбірській зоні прогину (село Моршин) і в Бориславсько-Покутській зоні, перекриті зоною Скибових Карпат (с. Розгірче).

Залежно від інтенсивності розчинення солей мінеральні води відрізняються складом солевих компонентів та мінералізацією, що обумовлюють їх бальнеологічні властивості. Так на курорті Моршин розташованому 12 км південніше Стрия, є чотири джерела мінеральних вод: Боніфакцій, Магдалена, Людмила і Моршинка.

Як зазначено вище, Стрийський район володіє унікальними природними ресурсами і умовами, різноманітним рослинним і тваринним світом, джерельними водами річок і чистим карпатським повітрям. Тут збережені природні ландшафти, незаймані ліси, ендемічні і реліктові види рослин і тварин, саме тут є значні природні рекреаційні ресурси.

Привабливими у туристичному відношенні є об'єкти природно-заповідного фонду:

1. Підгірцівський дендропарк (с. Підгірці) пам'ятка національного значення, перший дендропарк Галичини, що був збудований у XIX ст. та палац графа Браніцького, розташований на території парку.

2. Ландшафтний заказник «Моршинський» загальною площею 3 тис. га створено в 1984 році в межах Моршинського лісництва з метою збереження цінного високобонітетного насадження ялиці білої природного походження.

Важливою складовою частиною рекреаційно-ресурсного потенціалу території є історико-культурні пам'ятки. Більшість історико-архітектурних пам'яток Стрийщини розташовані у Стрию, Моршині, Семигинові, Підгірцях, Великих Дідушичах, Дулібах, Добрівлянах та інших населених пунктах.

Важливим елементом культури і складовою частиною туристично-ресурсного потенціалу Стрийського району є музеї.

Наприклад, науковою базою стрийського краєзнавчого музею «Верховина» є експонати, які налічують понад 26 тисяч одиниць основного фонду. Найцінніші з них стародруки, ікони, народна ноша, писанки, взірці вишивок, рідкісні книги, монети, медалі. У музеї діють 6 постійних експозицій на два зали зі змінними виставками. Музейна експозиція складається з трьох відділів: природи, історії та етнографії.

Отже, нами встановлено, що Стрийський район багатий на історико-культурні туристичні ресурси, частиною яких також є пам'ятки історії, пам'ятки мистецтва і пам'ятки археології, які становлять інтерес у процесі розвитку туристичної діяльності.

Стрийський район має всі передумови для інтенсивного розвитку внутрішнього та іноземного туризму, саме тому туристично-рекреаційна галузь проголошена стратегічним напрямом розвитку економіки Стрийщини.

Головною складовою частиною туристичної індустрії Стрийського району є санаторно-курортне господарство. На початок 2010 р. на курорті Моршин діяло 9 санаторно-курортних та оздоровчі заклади і в Стрийському районі – 3. Впродовж 2009 р. послугами цих закладів скористалися: Моршин – 49,9 тис. осіб, Стрийський район – 3,5 тис. осіб.

За обсягом реалізації послуг санаторно-курортними закладами Львівської області, у 2010 році курорт Моршин (110,6 млн. грн.) поступає лише Трускавцю.

На сьогоднішній день на курорті Моршин функціонують: 6 санаторіїв, підпорядкованих ЗАТ «Укрпрофоздоровниця» – «Світанок», «Дністер», «Лаванда», «Черемош», «Перлина Прикарпаття», «Пролісок». Ними управляються міський Будинок культури та загальнокурортний бізнес мінеральних вод; 3 приватні – «Моршинський», «Мармуровий Палац» та пансіонат «Борис»; відомчі пансіонат «Зорецвіт», санаторій «Гієна Прикарпаття»; в сусідньому селі Лисовичі санаторії «Нива» та «Прикарпатський ватра».

Наприклад, в центрі Моршина розташований санаторій «Лаванда», що належить до структури «Моршинкурорт», який об'єднує 5 санаторіїв, бальнеолікарню та лікувально-діагностичний центр.

Загальна місткість санаторіїв близько 5000 пацієнтів щомісячно. Крім того, на курорті можна винайняти житло в місцевих жителів вартістю проживання коливається, в залежності від умов проживання, від 20 до 600 грн за день.

Як свідчить проаналізована статистика, менш розвиненим в районі є готельне господарство. На початок 2010 р. в районному центрі працювали 1 готелі, в Моршині – три і в решті населених пунктів Стрийського району – два готелі. Якщо порівнювати Стрийщину саме за цими показниками з сусідніми адміністративними одиницями Львівської області, то лідерами є Сколишівський район і місто Трускавець. Готелі Стрийщини належать до категорії малих (100 місць), відповідно за площею в середньому є меншими, ніж готелі, наприклад, Трускавця.

Як бачимо зі статистики, на Стрийщині розвиток туризму здійснюється ще дуже повільно. І хоча рекреаційних ресурсів на території району є в достатку

Ми вважаємо, що проблема незначного їх використання зумовлено відсутністю системного планування туристичних можливостей території. Це впливає на формування комплексного туристичного продукту.

На вирішення даної проблеми негативно впливають наступні обставини: 1. Відсутність інвентаризації туристичних можливостей району, статистики з питань туризму та стратегічного планування його розвитку. 2. Слабка взаємодія між різними організаціями і установами. 3. Нерівномірний розвиток різних видів туризму. 4. Слабке інформаційне забезпечення. 5. Низька кваліфікація кадрів.

На нашу думку, для створення позитивного туристичного іміджу Стрийського району і загальної поінформованості про стан на ринку туристичних послуг можна використати, наприклад, рекламно-інформаційні та маркетингові засоби.

Вважаємо, що основними напрямками подальшого розвитку туристично-рекреаційної галузі Стрийського району, на нашу думку, є:

- удосконалення системи управління галуззю;
- зміцнення матеріальної бази туризму;
- підвищення якості обслуговування туристів та розширення асортименту туристичних послуг;
- ефективне використання рекреаційних ресурсів, курортної бази та об'єктів культурної спадщини;
- поліпшення інформаційного та рекламного забезпечення;
- удосконалення професійних якостей кадрів у галузі туризму.

Література

- 1. Квасниця І.Ю. Історико-природничі нариси з краєзнавства: Львівська область / І.Ю. Квасниця, І.О. Глічов, І.І. Федик. – Львів : Укрсервіс-ТОВ, 1994. – 240 с.
- 1. Мандрівки вулицями Стрия [Текст]: туристичний путівник. – Стрий : ВД «Укрпол», 2008. – 26 с.
- 1. Музеї Карпатського регіону. Каталог. – Львів : Центр Європи, 2004. – 64 с.